

Przedpłata
wraz
z przesłanką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administracja
we Lwowie
przy ulicy
Hetmańskiej
l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 16. i 17.

Dnia 8. września 1893.

XX. rocznik.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.**

Treść: Ekonomista Polski. — Organizacya sprzedaży soli pod firmą kraju. — W sprawie funduszu zaopatrzenia funkcyj naryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. — Ruch stowarzyszeń. — Rachunki miesięczne stowarzyszeń związkowych za m. lipiec 1893. — Bilansy stowarzyszeń za rok 1892. — Ogłoszenia.

Ekonomista Polski.

Rok już czwarty wychodzi we Lwowie, ofiarą prywatną utrzymywane czasopismo miesięczne p. t. „Ekonomista Polski“, poświęcone stałemu i systematycznemu pielegnowaniu tej idei, iż jednym z najważniejszych zadań organicznej pracy narodowej w obecnej dobie jest rozwój ekonomiczny kraju, rozwój sił materyalnych naszego społeczeństwa — po wiekowem zaniedbanu tej niwy, gdy wszystkie otaczające nas w około kraje z największą usilnością starają się nas pod tym względem wyprzedzić, i rzeczywiście wyprzedziły znacznie.

Przy „Ekonomiście“ grupuje się zastęp ludzi, którzy w rozmaitych zawodach, i na różnorodnych stanowiskach służą według sił i możliwości swojej sprawie rozwoju sił ekonomicznych kraju — pojmując jednak cel swoich usiłowań nie w niskiem materyalistycznym znaczeniu, lecz jako służbę narodową, ważną i potrzebną niezłownie ku osiągnięciu najwyższych ideałów naszych narodowych.

Czemże są uczciwe stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze — czyż to są nie związki obywatelskie, które głównie dobro ogólne, pożytek powszechny mają na celu?

Wszakże „Ekonomista Polski“ jest właśnie organem, specjalnie poświęconym tej samej idei, temu samemu programowi, który stanowi fundamentalną podstawę bytu i działalności stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych — mianowicie pracy nad ekonomicznem odrodzeniem kraju, walce ustawicznej, wytrwałej i ujętej w system niejętnej z hydrą „nędzy Galicyi“.

Dlatego: popierajmy to pismo! Popierajmy je propagandą, współpracownictwem i prenumeratą, ażeby mogło rozwijać się i doskonalić, ażeby wnikało coraz głębiej w stosunki praktyczne, ażeby użyteczny wpływ jego wzmacniał się i zakorzeniał w kraju.

Każde stowarzyszenie związkowe na prowincyi to przecież posterunek, wykonujący straż nad rozwojem ekonomicznym swojej okolicy. Stowarzyszenia zaś związkowe razem wzięte, to solidarny zastęp, związany węzłami braterstwa i wspólnego celu ostatecznego: celu tego samego jaki wytknęło sobie wydawnictwo „Ekonomisty Polskiego“.

W tej myśli odzywamy się niniejszem do Szanownych stowarzyszeń związkowych z serdeczną prośbą, o poparcie dla „Ekonomisty Polskiego“. Nie wątpimy, iż prośba ta nie pozostanie bez skutku.

Organizacya sprzedaży soli pod firmą kraju.

Dotychczasowe urządzenie sprzedaży soli pod opieką Wydziału krajowego, wywołało wcale niepotrzebną i w skutkach swoich pod każdym względem szkodliwą walkę konkurencyjną pomiędzy zastępcami Wydziału krajowego do sprzedaży soli, a żydowskimi handlarzami prywatnymi. Przy znanej solidarności i sprycie tych handlarzy potrafili oni obok ciężkiej, biurokratycznej organizacyi Wydziału krajowego utworzyć sobie tak silną i skuteczną organizację konkurencyjną, iż nią początkowo niemal całkowicie ubezwładnili sprzedaż soli pod firmą kraju. Zbytecznem byłoby dowodzić, że taki stan rzeczy ani firmie

kraju nie dodaje powagi i uroku, i że wytwarza on dla zastępców Wydziału krajowego bardzo trudne położenie — a mianowicie dla tych jego zastępców, którzy nie należą do kliki dawnego autoramentu handlarzy.

Z inicjatywy przeto Dyrekeyi „Powiatowego Towarzystwa handlowego we Lwowie“, które ma poruczoną sprzedaż soli na powiaty Lwowski i Gródecki, tudzież „Powiatowego Towarzystwa handlowego w Stanisławowie“, które objęło zastępstwo Wydziału krajowego do sprzedaży soli na tamtejszy powiat, wniesionem zostało w tej sprawie do Wydziału krajowego podanie następującej osnowy:

Wysoki Wydziale krajowy!

Niżej podpisani zastępcy Wysokiego Wydziału krajowego do sprzedaży soli, doznawszy przy dotychczasowej organizacyi tego przedsiębiorstwa pod firmą kraju dotkliwych strat i zawodów — a przede wszystkim widząc udaremiony główny cel objęcia sprzedaży soli przez kraj, tj. stałe i powszechne obniżenie cen soli w drobiazgowej sprzedaży, ośmielają się niniejszem przedłożyć w tej sprawie Wys. Wydziałowi krajowemu uwagi i wnioski, oparte na doświadczeniu własnem, jak niemniej także na troskliwie zebranych informacyach w żupach i w znacznej ilości okęgów sprzedaży soli.

Mianowicie, stwierdzoną jest rzeczą, iż z rozmaitych powodów i rozmaitemi sposobami wpływ krajowych składów głównych soli na ceny tego artykułu spożywczego w okolicznych miejscowościach okazuje się bezsilnym.

Najpierw bowiem ceny soli za topkę, ustanowione przez Wys. Wydział krajowy, są w znacznej ilości składów głównych wyższe, niż być mogłyby przy odpowiedniem urządzeniu wysyłki soli z żup na miejsce sprzedaży. Prywatni handlarze sprowadzają w takich okęgach sól taniej, z przyzwoitym zyskiem sprzedają ją ludności w miejscu, gdzie istnieje skład główny krajowy, poniżej ceny, ustanowionej przez Wys. Wydział krajowy. Na sól w składzie krajowym nie ma w takim razie kupca — i nie ma mowy naturalnie o urządzeniu składów filialnych już w całym takim okęgu. Z tego zaś wynika, iż po wsiach okolicznych handlarze nie mając żadnej konkurencyi, sprzedają — zwłaszcza ludności włościańskiej, sól na topki jak bywało dawniej, po cenach dowolnych, a nawet nieraz i drożej, jak przed zaprowadzeniem sprzedaży soli pod firmą kraju.

Jakim sposobem to dzieje się, że kupcy prywatni mają teraz do rozporządzenia ogromne zapasy soli, tak, iż po za organizacyą Wysokiego Wydziału krajowego mogą całkowicie zaspokajać potrzeby konsumcyi tam, gdzie chodzi o to, ażeby szkodzić składom krajowym, nie chcemy tu roztrząsać. Przypuszczamy bowiem, iż Wys. Wydział kra-

jowy uznać raczy tę okoliczność za godną ścisłego zbadania i wyjaśnienia. Stwierdzamy tylko, że gdy krajowe skład soli wobec tej konkurencyi handlarzy, niezwiązanych żadnemi formalnościami ani przepisami, stoją bezczynne, i włożony w ten interes kapitał leży martwo, doznajemy nie tylko dotkliwych strat materyalnych, ale jeszcze bardziej przykrym musi nam być zawód, jaki mimowoli uczyniliśmy naszym zastępcom lokalnym, którzy ufając powadze firmy kraju i naszej namowie, podjęli się sprzedaży soli, i teraz tak samo jak my, są przez konkurencyę prywatnych handlarzy pobici i ubezwładnieni.

Prowizya, jaką Wysoki Wydział krajowy przyznaje zastępcom swoim, utrzymującym skład główny, jest w regule tak niską, że nie wystarcza absolutnie na pokrycie kosztów rozsyłki soli w obrębie składu głównego i na wynagrodzenie choćby najskromniejsze dla tych, którzy mają utrzymywać skład lokalny. I to także jest jednym z ważnych powodów, dlaczego sól, sprowadzana pod firmą Wysokiego Wydziału krajowego do wsi prawie nie dochodzi, i handlarze prywatni dyktują po wsiach ceny i teraz tak samo, jak dyktowali dawniej.

Sprawdziliśmy, iż ten stan rzeczy pochodzi w znacznej mierze z niepraktycznego, w najwyższym stopniu uciążliwego dla nas urządzenia ekspedycyi soli z warzelni do składów głównych. Śmiało możemy też twierdzić, że jeżeliby Wysoki Wydział krajowy raczył ograniczyć się li na wydawaniu nam swoich certyfikatów na pobór soli z pewnych żup, a pozostawił nam samym urządzenie przywozu soli z żupy na miejsce sprzedaży, moglibyśmy to załatwiać tak tanio, że nie przekraczając cen maksymalnych, ustanowionych przez Wysoki Wydział krajowy, byliśmy w stanie skutecznie wytrzymać konkurencyę z prywatnymi handlarzami.

Nie ulega też wątpliwości, iż w niektórych okęgach składów głównych cena soli w drobiazgowej sprzedaży mogłaby być w takim razie nawet jeszcze bardziej zniżoną. Są także okęgi, gdzie zrównanie ceny soli z sąsiednimi silnemi okęgami, mającemi ceny niższe, jest nawet niezbędnem, jeżeli sprzedaż ma iść. Tymczasem niezmiernie kosztowna i wadliwa spedycya dotychczasowa soli z żup stoi teraz temu na przeszkodzie.

Zasługuje również na troskliwie wyjaśnienie ta okoliczność dalsza, iż do składów Wysokiego Wydziału krajowego przychodzi zazwyczaj sól najgorsza: poobtlukana, zasmolona i w topkach zdeformowanych. Lud takiej soli nie chce kupować nawet za niższą cenę — a to tem bardziej, gdy prywatni handlarze dostają topki czyste i gładkie.

Nadto musimy się użalić, że ze strony biura solnego Wysokiego Wydziału krajowego doznajemy dziwnych trudności w uzyskaniu soli z tych żup, które w danej okolicy są najbardziej popularne. Lud w to nie wchodzi, że w istocie rzeczy może nie ma wcale żadnej różnicy pomiędzy solą z tej żupy, do której on jest przyzwyczajony,

a inną, którą mu przysyła Wysoki Wydział krajowy. Dość, że gdy do składu krajowego nadejdzie sól z innej żupy, a nie z tej, do której ludność pewnej okolicy przyzwyczaiła się, już jej nikt nie kupuje. Konkurencja prywatna nie zaniedba bowiem rozgłosić w takim razie, że w składzie krajowym jest sól „gorsza“, niż u nich, i lud temu daje wiarę. I to także jest rzeczą niewytłómaczoną, że gdy do składów Wysokiego Wydziału krajowego przychodzi sól właśnie z warzelnii, w danej okolicy mniej popularnych, prywatni handlarze mają w obfitości taką sól na sprzedaż, jaką mieć chcą!

Bardzo szkodliwy także wpływ na sprzedaż soli pod firmą kraju wywiera owa jedna dziewiąta część produkcyi, zatrzymywana na żupach dla tak zw. „handlu wolnego“ (*Freihandel*). Sól ta służy bowiem wyłącznie za narzędzie do paraliżowania akcyi Wysokiego Wydziału krajowego, obliczonej na to, ażeby cenę drobiazgowej sprzedaży soli obniżyć.

W ogóle, dokąd Wysoki Wydział krajowy nie będzie efektywnie zakupował co miesiąca przeznaczony Mu kontyngent soli na każdej żupie, wraz z ową $\frac{1}{9}$ częścią produkcyi, zastrzeżoną przez c. k. rząd dla handlarzy, i tym sposobem jeżeli Wys. Wydział krajowy nie stanie się rzeczywistym panem towaru, tak długo wszelka czysto biurokratyczna organizacja handlu solą pozostanie bezskuteczną i bezużyteczną.

Może zaś to Wys. Wydział krajowy snadno uczynić, nie potrzebując robić na to jakichkolwiek wkładów pieniężnych, skoro w umowie z c. k. rządem jest zastrzeżony kredyt trzymiesięczny co do zapłaty za pobraną sól.

Gdyby wówczas Wys. Wydział krajowy poruczał tę sól do sprzedaży — jak się spodziewać należy, wyłącznie tylko swoim zastępcom, to w takim razie, i dopiero w takim razie, Wys. Wydział krajowy, mając na prawdę sól w Swojem ręku, byłby panem sytuacji w handlu solą, i regulowałby istotnie cenę jej w kraju. Konkurencja prywatnych handlarzy z Wys. Wydziałem krajowym musiałaby wtedy ustać stanowczo! Nikt bowiem wówczas nie mógłby mieć innej soli do swojego rozporządzenia, jak tylko tę, którą pobierać mógłby ze składów Wysokiego Wydziału krajowego.

Naturalnie, iż za odpowiedniem ubezpieczeniem powinienby w takim razie Wysoki Wydział krajowy przypuścić także i zastępców Swoich do korzystania do pewnego stopnia z kredytu, który rząd przyznał Jemu w rachunkach solnych — np. od 1—1½ miesiąca. Jeżeli bowiem Wysoki Wydział krajowy ująłby rzeczywiście w Swoje ręce handel solą w kraju, musieliby Jego zastępcy zakupować naraz znaczne zapasy soli, chociaż zapłata z góry gotówką za te zapasy byłaby trudną dla niejednego zastępcy, który zresztą byłby w stanie dostarczyć wszelkich gwarancyj dotrzymania zobowiązań. Żądanie, ażeby zastępcy płacili bezwarunkowo z góry gotówką za pobraną sól,

bez kupieckiego kredytu, gdy Wysoki Wydział krajowy sam pobiera towar na kredyt, i płaci go z dołu dopiero po trzech miesiącach — nie jest ani potrzebą żadną uzasadnioną, ani słuszną. Przy teraźniejszym bowiem urzędzeniu handel rzeczywisty solą-warzonką pod opieką Wysokiego Wydziału krajowego nie odnosi żadnej zgola korzyści z owego przez c. k. rząd przyznanego trzymiesięcznego kredytu.

Z najgłębszem uszanowaniem podpisani zastępcy Wysokiego Wydziału krajowego przedkładają te uwagi swoje w obywatelskiem poczuciu obowiązku wypowiedzenia lojalnie i otwarcie zdania swojego w kwestyi urzędzenia sprzedaży soli, którą uważamy za ważną sprawę publiczną. Sądzymy, iż mamy zresztą prawo głos zabrać w tym przedmiocie, gdy zaszczytzeni zostaliśmy przez Wysoki Wydział krajowy powołaniem do czynnego współudziału z Nim w pracy w tymże zakresie. Nie wymagamy, ażeby Wysoki Wydział krajowy przytoczone przez nas fakta bez sprawdzenia, a wnioski bez dalszego wszechstronnego roztrząśnienia przyjął. Owszem, prosimy o jaknajściślejsze ich rozpatrzenie i gotowi jesteśmy z podniesionem czołem stanąć przed sądem obywatelskim dla usprawiedliwienia każdego wypowiedzianego tu zdania, o ile które z nich usprawiedliwienia potrzebowałoby.

W końcu zaś niech nam wolno będzie uczynić uwagę, iż usunęłoby się niejedno niemiłe nieporozumienie, gdyby Wysoki Wydział krajowy, zamiast polegać wyłącznie na zdaniu Swego biura, raczył co do niektórych przynajmniej kwestyj szczegółowych zapytać o zdanie miejscowe czynniki, jak mianowicie Wydziały powiatowe i Swoje zastępstwa. Do spraw takich zaliczamy np. oznaczenie możliwej ceny sprzedaży topki soli w danym okręgu i wybór żup, do których pewien okręg powinien być przydzielonym.

Na podstawie zaś wyłuszczonych tu uwag mamy zaszczyt upraszać, ażeby Wysoki Wydział krajowy wziął pod rozwagę i przychylnie uwzględnić raczył wnioski następujące:

I. Ta $\frac{1}{9}$ część produkcyi soli we wschodnio-galicyjskich warzelnjach, którą c. k. rząd zastrzegł dla t. z. „wolnego handlu“ powinna być sprzedawaną nie prywatnym handlarzom, ale Wysokiemu Wydziałowi krajowemu do zużytkowania w celu regulacji cen soli w kraju.

II. Całą ilość soli, oddaną Wysokiemu Wydziałowi krajowemu w myśl warunków przez c. k. rząd ustanowionych, do rozsprzedaży w 59 powiatach, powinien Wysoki Wydział krajowy rzeczywiście zakupować i obejmować w posiadanie w ilościach, odpowiadających np. miesięcznemu kontyngentowi, dla każdej żupy wyznaczonemu — a to wraz z ową $\frac{1}{9}$ częścią produkcyi, którą c. k. rząd zatrzymuje dla handlarzy prywatnych.

III. Zakupioną w ten sposób sól będzie Wysoki Wydział krajowy poruczał do rozsprzedaży wyłącznie swoim zastępstwom w składach głównych.

IV. Każdy skład główny będzie przydzielony stale do jednej lub do dwu warzelni, z których miałyby sól pobierać, a to na podstawie opinii właściwego Wydziału powiatowego, i z możliwem uwzględnieniem życzeń zastępstwa.

V. Ceny pierwotne topki soli, ustanowione przez Wysoki Wydział krajowy dla każdego okręgu, mają ulegć rewizji — na podstawie dotychczas poczynionych doświadczeń, tudzież po wysłuchaniu opinii Wydziałów powiatowych i zastępstw.

VI. Zastępstwom raczy Wysoki Wydział krajowy — naturalnie za odpowiedniem ubezpieczeniem, udzielać kredytu przy zamówieniach soli na czas od 30—45 dni.

VII. Zastępstwom ma być wolno w razie uznanej potrzeby sprzedawać sól w pewnych miejscowościach poniżej ceny maksymalnej, przez Wysoki Wydział krajowy ustanowionej — w żadnym zaś wypadku powyżej tejże ceny.

VIII. Przy zamówieniu płacić ma zastępstwo należność fiskalną za sól z doliczeniem pewnej prowizji na koszt utrzymania administracji centralnej krajowej sprzedaży soli, tudzież na koszt kontroli nad zastępstwami. Wysoki Wydział krajowy będzie wydawał na tej podstawie certyfikaty, upoważniające do poboru soli z odnośnej żupy. Dostawa zaś z żupy do składu głównego ma być pozostawioną zastępstwu do urządzenia według jego własnego swobodnego uznania.

IX. Wszelka kontrola nad zastępstwami, jakoteż rygory, zastrzeżone na wypadek przekroczenia przez nie przepisów, normujących sprzedaż soli pod firmą kraju, pozostają nietknięte.

X. Wysoki Wydział krajowy raczy powołać albo sąd obywatelski albo też ankietę do orzeczenia, o ile zawarte w niniejszem podaniu uwagi i wnioski są uzasadnione, i zasługują przeto na uwzględnienie, lub nie?

Lwów 26. sierpnia 1893.

Zastępcy Wysokiego Wydziału krajowego do sprzedaży soli:

Powiatowe Towarzystwo handlowe we Lwowie	Powiatowe Towarzystwo handlowe w Stanisławowie
---	---

stow. zarejestrowane z ogr. poręką.	stow. zarejestrowane z ogr. poręką.
-------------------------------------	-------------------------------------

Dyrekcya:

Dyrekcya:

Włodzimierz Chaberski w. r.	Edward Hellwig w. r.	Paweł Bryła w. r.	Ferdynand Fiedler w. r.
Teofil Merunowicz w. r.		Stanisław Horoszkiewicz w. r.	

Marceli Ohanowicz w. r.
z Tyśmienicy.

Antoni Wowczuk i Sp.
z Maryampola.

Nie zapoznajemy olbrzymich trudności, jakie miał Wydział krajowy do zwalczenia przy wprowadzeniu w życie nowej organizacji „urzędowej” olbrzymiego przedsiębiorstwa handlowego. Nie godzi się wątpić, że Wydział krajowy nie

zaniedbuje żadnego środka, ażeby wszelakim uprawnionym życzeniom w tej sprawie, o ile one tylko dadzą się pogodzić z interesem kraju, zadość uczynić. Słyszymy też, że ustawicznie wychodzą nowe rozporządzenia Wydziału krajowego, przyznające rozmaite ułatwienia i ulgi zastępcom jego do sprzedaży soli. Sądziemy jednak, że dokąd Wydział krajowy, w myśl wniosków podanych w przytoczonym tu memoryale nie zdecyduje się na taką zmianę ustroju sprzedaży soli pod firmą kraju, iżby sam rzeczywiście zakupywał całą produkcję soli w żupach i tym sposobem ażeby istotnie rozporządzał zapasami soli, i dokąd nie pozostawi powiatom samym sprowadzania soli z żup, ażeby każda okolica mogła urządzić sobie dowóz możliwie najtaniej, dotąd wszelkie drobiazgowe poprawki nie zdołają złamać stanowczo konkurencji prywatnych handlarzy z Wydziałem krajowym.

W sprawie funduszu zaopatrzenia funkcyjaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych

otrzymujemy następujące pismo z Drohobycza od
Wielce Szanownego pana K. W. Szufy:

Pan Narcyz Ulmer, obecny sekretarz Związku stowarzyszeń, podniósł w nrze 4. *Związku* z 22. lutego 1881 potrzebę zabezpieczenia bytu funkcyjaryuszów stowarzyszeń. W celu rozwiązania tej kwestyi zaproponował p. Ulmer utworzenie funduszu pensyjnego, któryby powstawał z wpisowego, wkładki miesięcznych, kar dyscyplinarnych i części czystego zysku wpłacanego przez stowarzyszenia.

Wedle obliczenia p. Ulmera, może trochę optymistycznego wpłaty te ze wszystkimi dodatkami i oprocentowaniem utworzyłyby po 20 latach kapitał, wynoszący 300.000 zł., z którego odsetek możnaby zacząć wypłacać emeryturę funkcyjaryuszom, niezdolnym do pracy, lub pozostałym po tychże wdowom i sierotom. Wniosek p. Ulmera poparł w nrze 21. „Związku” z 8. listopada 1881 p. Z. M., stawiając jednak żądanie, by funduszowi pensyjnemu służyła za podstawę asekuracja życiowa, wedle osobnego układu, jakiby zawrzeć należało z krakowskiem Towarzystwem ubezpieczeń.

Słowo, wyrzeczone przez pana Ulmera, nie pozostało bez echa, gdyż już 11. grudnia 1881 przyjęło VII. walne zgromadzenie delegatów stowarzyszeń statut funduszu zaopatrzenia funkcyjaryuszów, który do dzisiaj jest obowiązującym.

Instytucja, tym sposobem zawiązana, miała w początkach do zwalczenia wiele trudności, gdyż mimo

częstych nawoływań „Związku“ trudno było znaleźć 10 stowarzyszeń, któreby miały ochotę pomyśleć o losie swoich pracowników. Smutne to, ale prawdziwe! W jednej z tych odezw, umieszczonej w nrze 2. „Związku“ z 23. stycznia 1882 podnosi redakcja „Związku“ dodatnie strony statutu funduszu zaopatrzenia i przytacza między innymi następujące zdanie:

„Zaopatrzenie powinno być ile możności takie, aby odpowiadało celowi funduszu, t. j. aby dawało zupełne zabezpieczenie bytu uczestników na wypadek, gdy wedle prawdopodobieństwa uczestnik już niezdolnym się stanie własną pracą i siłą swój byt zabezpieczyć“. Jako przykład, że funkcyjonyusz, należący do funduszu zaopatrzenia, może już po 30-letniej pracy dojść do posiadania renty, stanowiącej dlań emeryturę, umieszcza redakcja w rzeczonym artykule tabelkę porównawczą. Z cyfr przytoczonych wynika, że funkcyjonyusz, pobierający 1.000 zł. płacy i 150 zł. tantiemy, może za 30 lat dysponować kapitałem wynoszącym 8.000 zł. co mu przyniesie 400 zł. rocznego dochodu. W prawdzie urzędnik państwowy, pobierający taką samą płacę otrzyma po 30 latach 750 zł. emerytury, ale za to wdowa po nim pozostała będzie mieć tylko 333 zł 33 ct. pensyi, gdy tymczasem wdowa po funkcyjonyuszu stowarzyszeń ze swoim kapitałem ośmioletnim zawsze może liczyć na dochód, wynoszący 400 zł.“.

Nie wchodzę w to, czy obliczenia redakcyi „Związku“ uważającej 1.000 zł. płacy za cyfrę przeciętną, nie są zbyt wygórowane, pomijam także okoliczność, iż zaledwie mała część stowarzyszeń dopuszcza swoich funkcyjonyuszów do współudziału w zyskach. Chciałem tylko wykazać, że twórcom funduszu zaopatrzenia nie chodziło o pobudzenie funkcyjonyuszów do przymusowej oszczędności, ale o zabezpieczenie ich bytu, gdy się staną niezdolni do dalszej pracy. Kwestya ta nie ulega żadnej wątpliwości, to też dziwić się trzeba ludziom, którzy obecnie chcą o tem powątpiewać.

Wedle zdania tych panów fundusz zaopatrzenia niema na celu emerytury, ale zaoszczędzenie trochę grosza, który się może przydać w potrzebie. Kto dłużej pełni swoje obowiązki, uzyska większą kwotę, a w każdym razie oprocentowanie kapitału po 100% jest dla funkcyjonyusza tak świetnym interesem, że już o niczem więcej marzyć nie powinien.

Niemam nic przeciw przymusowej oszczędności, bo nie każdy człowiek potrafi oszczędzać własnowolnie. Przyznaję także, że 100% dodatku do pieniędzy zaoszczędzonych stanowi nabytek nie do pogardzenia, pozwolę sobie jednak zapytać panów oponentów, dlaczego nie pomyślą o zabezpieczeniu bytu funkcyjonyuszów stowarzyszeń, jeżeli wedle ich zdania fundusz zaopatrzenia tego przeznaczenia nie posiada.

Wszakże dziś w każdej warstwie społecznej powstają związki i fundusze, mające na celu uchronienie jednostek od niedostatku. Czyż więc funkcyjonyusze stowarzyszeń skupieni zawodowo pod sztandarem asocjacyi mogą się zadowalniać rozwiązaniem kwestyi, która, jak się okazuje, wcale rozwiązana nie została?

Albo stworzyliśmy funduszem zaopatrzenia rzeczywisty fundusz, mający na celu zabezpieczenie bytu jednostek, niezdolnych do pracy, albośmy nic w tym kierunku nie zrobili. Wszelkie półśrodki pozbawione ścisłej definicyi, nie przystoją powadze stowarzyszeń, które już z natury swej istoty złudzeniom oddawać się nie powinny.

Doświadczenie przekonało nas, że fundusz zaopatrzenia zawiązany w r. 1881, nie posiada warunków wymaganych przez założycieli. Płace funkcyjonyuszów nie dochodzą w żadnym wypadku przeciętnej cyfry 1.000 zł., gdyż taką kwotą wynagradzają zasobniejsze stowarzyszenia rutynowanych robotników, którzy już lata pracy mają za sobą, przyjmując jednak nawet 1.000 zł. za średnie wynagrodzenie, to jeszcze z czteroprocentowych wkładek dwójonych dodatkiem stowarzyszeń nie stworzymy kapitałów rentowych, któreby swoim właścicielom dawały choćby najskromniejsze utrzymanie na starość. Funkcyjonyusz, pobierający rocznie 1.000 zł. płacy uzyska po 30 latach urzędowania 5.506 zł. 91 ct., jeżeli kapitał po 5% zostanie oprocentowanym.

Dla oszczędzenia trudu tym, którzyby chcieli sprawdzić dokładność przytoczonej cyfry, nadmieniam, że za podstawę obliczenia przyjąłem regularną wpłatę wkładek miesięcznych, procentując je natychmiast i saldując wzrastający kapitał co pół roku na wzór wkładek oszczędności. Dokładniejszego obliczenia trudno wymagać.

Kwota 5.506 zł. 91 ct jest zatem owym kapitałem, który funkcyjonyuszowi pobierającemu rocznie 1.000 zł. płacy ma zabezpieczyć egzystencję po latach trzydziestu. Jeżeli się jednak zważy, że nikt z nas nie rozpoczynał swojej kariery od płacy 1.000 zł., że oprocentowanie kapitałów lokacyjnych po 5% należy już obecnie do zjawisk wyjątkowych, że bezpośrednia należytość opłacana Skarbowi państwa zniża skromne dochody uzyskane przez oprocentowanie kapitału, — to należy zarazem przypuścić że do dwóch działań arytmetycznych służących do wynalezienia powyższej cyfry, jeszczeby odciąganie zastosować należało. Wprawdzie udziały członków, którzy przed upływem pięciolecia swoje stanowiska opuścili, podnoszą wartość udziałów członków pozostających, ale ten zabór, kłócący się zresztą z etyką, nie wywiera

na stan rzeczy wielkiego wpływu, gdyż drobne kwoty, z tego źródła pochodzące wkrótce naturalnym porządkiem rzeczy zupełnie wpływać przestaną. Pozostańmy więc przy cyfrze wyżej wymienionej, i zastanówmy się, czy zupełne zabezpieczenie bytu funkcyjnarjuszów da się z jej rozmiarami pogodzić?

Kwota 5.506 zł. 91 ct. oprocentowana po $4\frac{1}{2}\%$, bo wyższych odsetek uzyskać dzisiaj niepodobna, przyniesie emerytowi rocznego dochodu 247 zł. 77 ct. czyli 20 zł. 65 ct. miesięcznie, a ponieważ w czasie swego urzędowania pobierał dotyczący funkcyjnarjusz 83 zł. 33 ct., więc emerytura wynosi zaledwie czwartą część pobieranej płacy. Że takie rozwiązanie kwestyi zaopatrzenia bytu funkcyjnarjuszów stoi w rażącej sprzeczności z zapatrywaniami przez „Związek“ głoszonymi, dowodzić nie potrzeba, gdyż 5.506 zł. 91 ct. nie może być tym przewidywanym kapitałikiem, którego procent, jak czytamy w nrze 22. „Związku“ z 22. listopada 1882 wystarczy funkcyjnarjuszowi na skromne utrzymanie. O utrzymaniu choćby najskromniejszym z dochodów kapitału nie można marzyć w takich warunkach, z czego wynika, że emeryt posiadający kwotę 5.506 zł. 91 ct. musi z konieczności naruszać kapitał dla zaopatrzenia swoich zwyczajnych potrzeb, dopóki po kilku latach nie ujrzy się bez grosza. Smutna perspektywa dla człowieka, który 30 lat poświęcił ciężkiej i wyczerpującej pracy, a nie umiał umrzeć dość wcześnie! Dłuższy czas służby powiększyłby wprawdzie dochody funkcyjnarjusza, nawet dość znacznie, ale tej ewentualności nie można brać w rachunek. Stowarzyszenia powierzają ważniejsze czynności tylko ludziom dojrzałym, a nie młodzieniaszkom, skłonnym do niedowarzonych eksperymentów; jeżeli się weźmie przytem na uwagę, że absorbująca praca rachunkowa wyczerpuje siły intelektualne wcześniej niż każda inna czynność zawodowa, możemy twierdzić z całą stanowczością, że 30 lat pracy wystarcza do zupełnego zużycia człowieka, a dla ludzi zniedołężniałych moralnie niema miejsca w naszych szeregach.

Jeżeli zatem kwota 5.506 zł. 91 ct. stanowiąca fundusz emerytalny funkcyjnarjusza po 30-letniej pracy nie może w żadnym wypadku dostarczyć środków do zaspokojenia najskromniejszych potrzeb życia, potrzebaby koniecznie pomyśleć o przyszłości naszych pracowników. Domagają się tego od nas względy ludzkości i interes własny, bo dopóki nie wynajdziemy sposobu zabezpieczenia bytu funkcyjnarjuszów na starość, będziemy zawsze uczuwać brak ludzi, którzyby nam swoje siły chcieli poświęcić. Człowiek rozumny i rozważny myśli o swojej przyszłości i wyklucza fatalistyczne „jakoś to będzie“

ze swego dykcyonarza, a ponieważ stowarzyszenia także myśleć powinny, by sztandar asocyacji powierzać dłoniom ludzi rozumnych i rozważnych, więc interesa obopólne godzą się najzupełniej i potrzeba tylko trochę woli do załatwienia kwestyi zaopatrzenia bytu funkcyjnarjuszów, z pominięciem złudzeń nie licujących z naszym stanowiskiem.

Kwestya zaopatrzenia bytu funkcyjnarjuszów na starość była dotąd mimo szumnych frazeszów traktowaną trochę po macoszemu. Do zasadniczych błędów zaliczam zupełne ignorowanie w sprawach funduszu zaopatrzenia tych, których rzecz najmocniej obchodzi, a mianowicie samych funkcyjnarjuszów. Że delegaci stowarzyszeń przyjmują okolicznościowo rachunki funduszu zaopatrzenia do zatwierdzającej wiadomości, to jeszcze mojem zdaniem nie wystarcza. Zaledwie mała część delegatów należy osobiście do funduszu zaopatrzenia, więc trudno wymagać od ludzi, by się dość wyczerpująco zajmowali tem, co ich nie boli.

Potrzebaby od czasu do czasu urządzać zjazdy samych funkcyjnarjuszów należących do funduszu zaopatrzenia i wnioski takich zjazdów poddawać rozpatrzeniu „Związku“ i uchwałom zgromadzenia delegatów. Bez wystąpienia korporacyjnego funkcyjnarjuszów stowarzyszeń będzie fundusz zaopatrzenia zawsze czemś niezupełnem, nieskończonem, a nawet nie zdefiniowanem należycie.

Aby zaś fundusz zaopatrzenia był rzeczywistym funduszem zaopatrzenia dającym funkcyjnarjuszom stowarzyszeń możliwość egzystencji na starość, potrzeba koniecznie większej ofiarności ze strony stowarzyszeń, mających moralny obowiązek myśleć o losie swoich pracowników.

Należałoby zatem:

aby wszystkie stowarzyszenia należące do „Związku“ wpłacały do funduszu zaopatrzenia 2% od czystego zysku, wedle pierwotnego wniosku p. Ulmera. Jest to ofiara tak małoznaczna, że najbiedniejszej instytucji uszczerbku przynieść nie może;

aby miesięczne wkładki stowarzyszeń wynosiły nie 100%, ale 200% lub przynajmniej 150% wkładek funkcyjnarjuszów; a wreszcie —

aby kapitały funduszu zaopatrzenia lokowane u stowarzyszeń, były wyżej oprocentowane niż inne wkładki oszczędności. Utrzymująca się tendencya zniżki stopy procentowej musi w naturalnym porządku rzeczy, zmniejszyć dochody funduszu zaopatrzenia do takiego minimum, że nawet moje obliczenia tracą realną podstawę, na której zostały oparte.

Zmiany w tym kierunku dokonane mogą funduszowi zaopatrzenia nadać znaczenie, którego dziś

nieposiada i stworzyć środki do życia dla ludzi poświęcających stowarzyszeniom swoje siły i zdrowie. W każdym razie trzeba się pozbyć przekonania, że istniejący fundusz zaopatrzenia nie pozostawia nic do życzenia, bo niema na świecie nic doskonałego, co by jeszcze poprawionem być nie mogło.

Kończąc mój treściwy wywód pozostaje mi tylko zastrzedz się przed posądzeniem o forytowanie sprawy osobistej. Nie przemawiam tutaj *pro domo*, gdyż jestem weteranem pracy, który z funduszu zaopatrzenia nie odniesie materyalnych korzyści. Chodzi mi o byt tych, którzy zajmą nasze miejsca, i o przyszłość stowarzyszeń. Wszelkie instytucje publiczne opierają się na ludziach, a tylko zreformowaniem funduszu zaopatrzenia będziemy mogli pozyskać ludzi, którzy dotąd stronią od nas — dla braku przyszłości.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu sierpniu b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych:

Nowe stowarzyszenia:

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że firmę „Powiatowe Towarzystwo handlowe we Lwowie, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ po rusku: „Powitowa Torhowla w Lwowi, Towarzystwo zapysane w sudi z ohranyczenoju porukoju“ do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wpisano i przy takowej uwidoczniono:

1. że statut Towarzystwa jest z daty Lwów 19. maja 1893;

2. że firma Towarzystwa opiewa „powiatowe Towarzystwo handlowe we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ po rusku: „Powitowa Torhowla w Lwowi, Towarzystwo zapysane w sudi z ohranyczenoju porukoju“, i że siedzibą Towarzystwa jest Lwów;

3. że celem tego Towarzystwa jest przysporzenie członkom zarobku lub oszczędności przez przedsiębiorstwa handlowe, a to przez kupno i sprzedaż towarów na własny rachunek albo na zlecenie osób trzecich (komisowo), jak niemniej także przez utrzymywanie kantorów, składów głównych, sklepów lokalnych, albo wreszcie przez przedsiębiorstwa przemysłowe;

4. że czas trwania Towarzystwa jest nieograniczonym;

5. że członkami Dyrekcji są: Teofil Merunowicz, Włodzimierz Chaberski i Edward Hellwig, we Lwowie

zamieszkali, a Michał Sklepiński w Zamarstynowie zamieszkały zastępcą dyrektora;

6. że ogłoszenia z Towarzystwa pochodzące podpisywane będą przez prezesa i sekretarza Rady nadzorczej lub dwóch dyrektorów pod stampilią firmy Towarzystwa;

7. że poręka członków jest ograniczoną do dwukrotnej wysokości zapisanych udziałów — i

8. że podpisy za stowarzyszenie uskutecznia się w ten sposób, że pod stampilią Towarzystwa przynajmniej dwóch członków Dyrekcji lub jeden członek i jeden zastępca podpisy swoje zamieszczają.

(Uchwała z dnia 29. lipca 1893 l. 35.769).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych stowarzyszenie pod firmą „Galicyskie Towarzystwo gwarancyjne urzędników, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ wpisano wraz z uwidocznieniem:

1. że stowarzyszenie to zawiązało się na podstawie statutu z daty Lwów, 13. maja 1893;

2. że stowarzyszenie ma siedzibę we Lwowie;

3. że celem Towarzystwa jest:

a) podniesienie dobrobytu swych członków, tak pod względem oszczędności przez poczynione wkładki lub udziały na oprocentowanie, jakoteż przez dostarczanie tymże na niski procent gotowych pieniędzy, czyli pożyczek na podstawie wniesionych wkładek i udziałów jako funduszu gwarancyjnego i przy zachowaniu przepisanych statutem formalności;

b) wspieranie członków tanim kredytem przy kupnie nieruchomości i budowie domów;

c) wykupywanie kondyktów zadłużonych członków i redukcya tych kondyktów na niższe kwoty, przy stopie procentowej i czasie umorzenia przyjętych w większych instytucjach bankowych;

d) przeznaczanie zbywającej części zysków na wspieranie wdów i sierót po zmarłych członkach;

4. że czas trwania Towarzystwa jest nieograniczony;

5. że na zgromadzeniu założycieli dnia 13. maja 1893 odbytem wybrani zostali do Dyrekcji jako członkowie pp. Aleksander Zabokrzycki, inżynier c. k. Dyrekcji domen i lasów, Ludwik Sołtys radca administracyjny c. k. Dyrekcji domen i lasów, Piotr Gärtler emerytowany rewident rachunkowy c. k. Namiestnictwa i Stanisław Głowaczewski c. k. kancelista Namiestnictwa, jako zastępcy zaś pan Jan Piekarczyk, kancelista c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu i Bazyli Moroz kancelista c. k. Prokuratorji Skarbu wszyscy we Lwowie zamieszkali, tudzież, że p. Aleksander Zabokrzycki wybrany został prezesem, a pan Ludwik Sołtys zastępcą prezesa Dyrekcji;

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Stan bierny

S t a n b i e r n y																				
Tow. zaliczkowe W	Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majst.) z końcem miesiąca		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte								Saldo rachunku Banku krajowego	
	Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		zł.	ct.		
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.				
Bełzie	19958	93	37152	33	1351	65	2502	68	36001	30	11300	.	8150	5900	13550	.	.	.		
Białej St. poż. i osz. Wz. p.	25792	69	77824	21	2542	12	3124	48	77241	85	26345	.	6184	6829	25700	.	.	.		
Birczy	23113	25	20658	46	551	.	2075	68	19163	78	49017	.	22647	22530	49134	.	.	.		
Bochni	20465	18	24141	32	527	76	476	81	24192	27	30695	97	9718	51	10145	97	30268	51		
Boleszowcach B. z	4976	37	6510	14	165	.	401	41	6273	73	7175	.	1584	65	2000	.	6759	65		
Bóbrce	11224	15	19757	41	700	44	557	74	19900	11	8400	.	1100	1450	8050	.	992	48		
Cieszanowie	20743	11	81574	61	4494	09	3940	50	82128	20	23600	.	4700	3000	25300	.	1389	83		
Czortkowie	6426	09	13756	88	3559	40	516	.	16800	28		
Dąbrowej	87766	29	160988	93	23379	98	12693	05	171675	86	80014	15	28013	71	36062	40	71965	46		
Dobczycah St. poż. i oszcz.	5941	77	17870	82	1693	.	1083	79	18480	03	12075	.	5200	5475	11800	.	.	.		
Dobromilu	33177	74	40357	38	2609	10	1422	08	41544	40	3500	.	.	1000	2500	.	302	93		
Dynowie	6032	63	30980	47	3294	29	860	23	33414	53	4425	.	.	130	4295	.	.	.		
Glinianach	81794	15	101179	31	8742	16	5355	02	104566	45	39729	91	18693	98	21099	48	37324	41		
Głogowie Pow. Tow. zal.	33487	80	123461	91	7482	.	4348	44	126595	47	14350	.	1350	950	14750	.	.	.		
Gorlicach	116026	16	352536	67	22981	09	18393	59	357124	17	427790	61	245733	35	254047	16	419476	80		
Grybowie	26018	11	113134	28	5547	62	2374	55	116307	35	6000	.	.	.	6000	.	.	.		
Jarosławiu	85650	57	167024	04	10559	30	8803	18	168780	16	11930	.	4400	8280	8030	.	1272	48		
Jaśle	68699	07	182586	48	11801	90	7627	17	186761	21	73632	.	34590	31443	76779	.	953	60		
Jaworowie	35074	09	109039	11	11064	62	3128	53	116975	20	38600	.	4000	7500	35100	.	489	43		
Kałużu	25901	10	33828	13	1692	55	826	44	34693	24	23320	.	6070	5620	23770	.	.	.		
Kamionce strum. P. T. z.	19247	93	71756	71	9294	88	6915	48	74136	11		
Kańczudze K. z.	3374	21	2038	65	50	90	.	.	2089	55	3150	.	.	150	3000	.	.	.		
Kolbuszowej	20699	09	43964	48	2966	71	3758	39	43172	80	10350	.	6300	3900	12750	.	.	.		
Komarnie	34228	22	72390	47	2170	40	5943	03	68617	84	8800	.	5200	4200	9800	.	.	.		
Krakowie	111456	81	255428	15	45360	81	24729	08	276059	88	122369	.	40307	51988	110688	.	.	.		
Krynicy	16148	11	52918	52	2564	05	1123	59	54358	98	22210	.	3690	4640	21260	.	.	.		
Kulikowie K. z.	10772	90	8783	60	611	71	1136	06	8259	25	18000	.	1600	1300	17700	.	.	.		
Limanowej	61826	83	70266	61	6671	.	2949	28	73988	33	30012	99	15324	22	11459	33878	21	1197		
Limanowej Tow. ochr. wł. z.	30804	36	56268	.	17012	.	18378	54902		
Lubaczowie T. kr. miej.	28868	65	30187	01	1040	51	1263	75	29963	75	.	.		
Lwowie Pow. tow. z.	15868	17	39153	57	1614	25	1394	40	39373	42	17148	55	.	1198	76	15949	79	.		
„ T. wz. kred.	47307	77	50059	67	5359	20	4305	32	51113	55	27051	.	12149	12037	27163	.	.	.		
„ T. esk. i zal.	32471	47	10827	90	570	60	418	.	10980	50	23964	78	6850	5443	26	25372	08	.		
Makowie St. poż.	71635	56	121150	97	11493	61	8745	04	123929	54	8800	.	.	.	8800	.	.	.		
Mikołajowie K. z.	3938	32	900	60	40	.	860	60	11690	.	2960	.	2970	11680		
Mościskach	25206	23	81764	05	3271	45	3964	67	81070	83	23256	.	9535	7500	25291	.	1943	37		
Nadwórnej K. z.	39840	33	27234	88	2588	87	1166	60	28657	15	18000	.	5550	5125	18425	.	1505	98		
Obertynie Kasa zal. i oszcz.	1759	50	9009	.	841	43	30	.	9820	43	.	.	1800	.	1800	.	.	.		
Oświęcimie	51035	35	200094	16	17010	67	10138	34	206966	49	10000	.	.	.	10000	.	.	.		
Pilźnie St. oszcz. i poż.	10881	78	44749	08	805	43	1757	72	43796	79	4286	.	1817	1234	4869	.	.	.		
Podgórzu St. poż. i oszcz.	63223	94	228257	48	28610	97	23653	18	233215	27	3050	.	.	.	3050	.	.	.		
Podhajcach	23220	91	40708	93	2771	30	1389	.	42091	09	9500	.	.	.	9500	.	951	07		
Przemyslanach	36486	57	55572	76	10903	02	4536	85	61928	93	18043	.	6177	5730	18490	.	1543	31		
Przemysłu St. b. d. h. i p.	41509	44	161752	59	11777	60	14636	03	158894	16		
Radziechowie	57951	89	156263	23	8994	54	6826	44	158431	33		
Radymnie K. z.	5456	98	7594	63	635	.	.	.	8229	68	5450	.	1450	1550	5350	.	.	.		
Rohatynie	26735	76	67339	99	45881	33	6474	51	106746	81		
Rozdole	4971	64	4007	58	825	.	220	.	3815	83	9020	.	.	.	9020	.	.	.		
Rudkach	19525	43	46937	57	3463	96	2482	86	47918	67	7500	.	.	400	7100	.	.	.		
Sędziszowie T. wz. k.	34001	04	74589	43	3032	35	4054	56	73567	38	36810	.	12648	74	11938	74	37520	.		

za miesiąc lipiec 1893.

Stan czynny

Saldo odsetek	Reszta pozycji stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ. rucho- mości i adm.		Reszta pozycji stanu czynnego		Gotówka	
	z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
921	93	.	28	30	64517	54	2184	43	2970	.	65303	11	892	53	4242	77
.	.	.	266	24	123293	88	7576	26	6162	50	121880	12	1668	27	3748	09
.	.	.	260	89	85400	.	8103	.	7230	.	84527	.	1829	52	4621	80
1592	31	.	593	22	69472	83	16026	25	15554	60	69001	18	1098	09	6200	66
1058	36	.	557	50	18485	50	3824	34	3337	15	17998	31	995	20	503	85
.	.	.	539	49	36714	97	937	14	886	.	36663	83	1629	28	1002	51
197	77	.	.	.	111748	05	2166	10	4242	.	113824	55	2231	82	13374	17
1141	18	.	46	76	19861	49	2967	67	3757	84	20651	66	216	42	477	35
5314	83	.	8384	83	305783	65	18398	82	22292	61	309677	44	4021	14	21436	47
.	32851	86	2695	.	3043	.	33199	50	1039	45	1739	68
2676	62	.	280	70	73749	93	3152	71	3315	.	73912	22	948	81	4557	70
907	01	.	420	52	39042	63	1810	09	4775	.	42007	54	888	73	2068	46
5768	80	.	4196	.	201310	39	41335	77	43363	39	203338	01	3535	81	26195	63
3538	80	.	217	80	158060	10	7256	.	10218	50	161022	42	1312	42	12540	.
18393	19	.	580	.	847849	90	240510	41	239707	86	847047	35	5139	66	52586	55
900	18	.	.	.	143255	55	1507	.	1750	.	143498	55	1094	42	739	03
5501	91	.	2259	51	261723	17	31716	32	26167	50	256174	35	3352	55	5911	75
5400	18	.	147150	95	305930	.	33477	.	32079	.	304532	.	3128	49	173043	06
5092	32	.	1556	03	175539	51	16299	83	22597	.	181836	68	2406	44	6479	39
.	.	.	857	09	77390	06	5501	79	5244	30	77132	57	1509	74	4202	94
2441	88	.	1923	14	90487	60	3515	98	5598	.	92569	62	1176	80	1873	97
427	91	.	219	97	5244	78	233	51	.	.	5011	27	85	33	3869	26
2311	66	.	1903	69	76006	51	8391	33	9645	.	76760	18	698	11	1656	86
3643	14	.	2551	40	103018	50	3196	.	4456	.	104278	50	1952	49	11909	70
12194	64	.	13628	58	477890	85	138400	55	139182	.	478672	30	7793	50	25677	03
1096	40	.	.	.	89560	40	6105	01	5588	.	89043	39	1589	28	612	77
.	.	.	774	21	32624	70	1443	.	1649	.	32830	70	1573	19	2899	93
3337	30	.	1519	16	158893	78	24204	37	28431	05	163120	46	2465	17	5752	16
2810	77	.	668	46	38100	58	7354	97	6774	80	37520	41	1272	42	5726	74
1	51	.	.	.	55944	38	2863	54	3530	.	56610	84	294	57	1761	23

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w		S t a n b i e r n y																				Saldo rachunku Banku krajowego
		Stan udziałów i funduszu rezerwowego (wł. majst.) z końcem miesiąca	Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte											
			Stan na początku miesiąca	Włożono w ciągu miesiąca	Wyjęto w ciągu miesiąca	Stan z końcem miesiąca	Stan na początku miesiąca	Zaciągnięte w ciągu miesiąca	Spłacone w ciągu miesiąca	Stan z końcem miesiąca												
											zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	
Skalacie T. zal. i kr.	24237	87	16780	97	1670		2855	94	15595	03	20574		8110		6600		22084					
Sokalu	33284	99	101240	24	5254	49	5576	57	100918	16	17250						17250					
Stanisławowie B. zal.	48030	19	102294	15	25588	13	19087	04	108795	24	67122		25704	32	35373		57453	32				
Stryju	37583	80	72108	85	9806	55	3638	83	78276	57	3000						3000					
Strusowie K. oszcz. i poż.	2684		4491	92	869	62	55		5306	54												
Szczercu K. z.	5289	39	5421	89	705		603	11	5523	78	7367		1000		1220		7147					
Tłumaczu St. kr.	14489	40	57631	23	8542	96	2828	74	63345	45	4500				3000		1500		457	91		
Tyśmienicy K. z	9869	31	25420	44	1984	62	2706	78	24698	25	1800						1800					
Zbarażu	33856	46	52669	98	2238		2762	27	52145	71	11500				400		11100		686	11		
Zakliczynie T.wz.kr.	2705	08	4015	75	1362	12	403	13	4974	74	5125		1040		1565		4600					
Złoczowie	81822	91	206413	69	13281	80	7204	11	212491	38												
„ K. z.	14139	23	37403	74	5516	94	6571	30	36379	38												
Żółkwi	33802	19	38639	27	76	65	2278	4	36137	51	38750				250		38500		2235	13		

za miesiąc lipiec 1893.

Stan czynny

Saldo odsetek		Reszta pożyczki stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ., rucho- mości i adm.		Reszta pożyczki stanu czynnego		Gotówka	
z końcem miesiąca				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		z końcem miesiąca					
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
2792	03	623	68	63004	72	5454	56	5997	.	63547	16	219	63	1131	09	434	73
2278	87	658	90	126184	55	5999	67	6464	.	126648	88	1767	25	24544	67	1430	12
3932	84	3890	53	213436	12	58750	43	48827	96	203513	65	4939	76	6407	77	7240	94
3128	.	685	76	109505	21	9122	52	11635	.	112017	69	3928	16	5162	27	1269	45
564	07	46	33	6896	51	310	12	1300	.	7886	38	457	21	59	12	198	23
487	52	9	79	17704	47	467	97	750	.	17986	50	156	56	215	07	99	35
1774	56	.	.	71976	45	15596	90	18010	60	74390	15	1237	89	4167	06	1772	22
1584	95	273	96	33131	68	1292	18	376	.	32215	50	516	16	5218	82	275	99
2587	54	3457	14	97814	78	2361	25	2680	.	98133	53	1507	48	3003	38	1188	57
350	04	87	24	10593	63	1331	50	2570	50	11832	67	458	80	123	42	302	21
3867	14	4324	98	258390	20	6559	22	11070	.	262900	98	2597	49	34225	66	2782	28
599	14	135	28	42908	.	1486	49	2857	.	44278	51	1951	57	251	32	4771	63
.	.	478	49	97335	96	6907	69	5480	.	95908	27	2752	37	10831	12	1961	56

6. że wszelkie ogłoszenia dotyczące walnych zgromadzeń, lub zawiadomień w sprawach Towarzystwa obwieszczone będą w dziennikach publicznych;

7. że poręka członków Towarzystwa za obowiązania Towarzystwa jest ograniczoną;

8. że do ważności w obec osób trzech potrzeba podpisu prezesa Dyrekcyi lub jego zastępcy i jednego członka Dyrekcyi pod wyciśniętą firmą Towarzystwa.

(Uchwała z dnia 5. sierpnia 1893 l. 37.268).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Przemyśle ogłasza, iż dnia 21. lipca 1893 wpisaną została do rejestru handlowego dla firm Towarzystw zarobkowych i gospodarczych firma: „Powiatowe Towarzystwo handlowe w Mościskach, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ oparte na statutach uchwalonych na zgromadzeniu 6. czerwca 1893 w Mościskach do l. rep. 14.348 poświadczonych, że celem Towarzystwa jest zajmowanie się hurtownym i drobiazgowym handlem solą w obrębie powiatu mościskiego, zakładania w rozmaitych okolicach powiatu na własny lub obcy rachunek sklepów z towarami mieszanymi zaopatrywanie istniejących sklepów w towary, aby komi-sowo lub na własny rachunek załatwiać kupno i sprzedaż wyrobów przemysłu miejscowego tudzież materiałów, maszyn, warstatów, narzędzi i przyborów użytecznych w przemyśle, wreszcie, aby również komi-sowo lub na własny rachunek kupować i sprzedawać narzędzia i maszyny rolnicze, nasiona i nawozy sztuczne, względnie także i płody leśne i rolne i inwentarz żywy, że dalej

siedzibą Towarzystwa są Mościska, że udział członka wynosi 10 zł. a odpowiedzialność sięga do wysokości pięciokrotnej udziału, że wreszcie członkami Dyrekcyi wybrani zostali Dyonizy Pogłódowski i Tomasz de Verny i Ignacy Jabłoński zamieszkali w Mościskach.

(Uchwała z dnia 29. lipca 1893 l. 12.130).

C. k. Sąd obwodowy w Złoczowie ogłasza, iż wpi-sał dnia 27. lipca 1893 w rejestrze spółek zarobkowych i gospodarczych firmę „Spółkowa kasa oszczędno-ści i pożyczek w Zborowie, spółka zareje-strowana z nieograniczoną poręką“. Spółka opiera się na statucie z daty 11. lipca 1893. Celem Spółki jest starać się o podniesienie bytu członków pod względem moralnym i materyalnym, a mianowicie dostar-czać im środków pieniężnych potrzebnych w gospodar-stwie, podawać sposobność do lokowania zaoszczędzonych pieniędzy na procent i popierać zakłady nie stowarzyszeń gospodarczych i zarobkowych w okręgu spółki. Zarząd Spółki składa się z członków: Dmytra Mielnika jako przełożonego, Jakóba Dutkiewicza jako zastępcy przeło-żonego, Grzegorza Dutkiewicza jako członka zarządu, Ka-zimierza Suchińskiego jako członka zarządu, Ołeksy Mielnika jako członka zarządu lub jego zastępcę, nadto jeden z członków zarządu.

Udział każdego członka nie może więcej wynosić jak 100 zł., może być spłaconym albo odrazu, albo kwar-talnymi ratami po 25 zł. Udziały pozostają własnością członków. Na koszt zarządu Spółki uiszcza każdy wstę-pujący opłatę w kwocie 25 ct.

Publiczne obwieszczenie ogłaszać będzie Spółka w „Przewodniku kółek rolniczych“.

(Uchwała z dnia 1. sierpnia 1893 l. 5.571).

Zmiany statutu:

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogła-sza niniejszem, że przy firmie „Bank rolniczy we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane o po-ręce ograniczonej“, uwidocznił, iż na walnem zgromadzeniu członków tegoż Banku rolniczego w dniu 10. maja 1893 odbytem postanowiono zmiany §§. 2., 3., 9., 10., 19., 25., 28., 29., 32., 34., 38., 40., 42., 53. i 54. statutu.

(Uchwała z dnia 12. sierpnia 1893 l. 37.267).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogła-sza niniejszem, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: Pierwsza związkowa drukarnia we Lwowie, stowarzyszenie zare-jestrowane z nieograniczoną poręką“ uwido-czniono, że na odbytem na dniu 26. czerwca 1893 nad-zwyczajnem walnem zgromadzeniu tegoż Towarzystwa §. 2. statutu z daty Lwów 21. czerwca 1874 uległ zmianie i odtąd opiewać ma: „Istnienie Towarzystwa określa się aż do końca czerwca 1903 r. Dalsze trwanie Towarzystwa uchwała walne zgromadzenie według §§. 78. i 79. statutu“, tudzież, że §. 72. I. ustęp uległ czę-ściowej zmianie — i wreszcie, że na dalszy okres dzie-sięcioletni, to jest od 1. lipca 1893 do końca czerwca 1903 Albin Todschilder dyrektorem, Jan Hoszowski

kasyerem, a Alojzy Wallek zastępcą kasyera wybrani zostali.

(Uchwała z dnia 29. lipca 1893 l. 36.088).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogła-sza niniejszem, że przy firmie: „Pierwsza krajowa fabryka tkacka, stowarzyszenie zarejestro-wane z ograniczoną poręką“ uwidocznił, iż na ogólnem zgromadzeniu członków tego Towarzystwa w d. 27. marca 1892 i 12. marca 1893 odbytem uchwalono zmianę §§. 1., 3., 6., 10., 19., 20., 21., 22., 24., 25., 26., 29., 30., 33., 34., 39., 40., 49. i 51. statutu z dnia 19. października 1890 a mianowicie:

1. zmianę dotychczasowej firmy na firmę: „Towa-rzystwo krajowe dla handlu i przemysłu, stowarzyszenie zarejestrowane z ograni-czoną poręką“;

2. że celem Towarzystwa jest:

a) prowadzenie przemysłu i handlu z uwzględnie-niem krajowej produkcji tkackiej;

b) wciąganie od członków Towarzystwa w ogóle tak większych, jako też i drobnych kapitałów jak wkła-dek oszczędności i na rachunek bieżący, oraz pożyczek do korzystnego obrotu w handlu i przemyśle (posługując się przy swem działaniu wszystkimi prawem dozwo-lonymi środkami, uznanymi przez Towarzystwo za wiodące do osiągnięcia jego celu);

3. że podpis imieniem stowarzyszenia skutecznia się w ten sposób, iż pod firmą stowarzyszenia położą

swoje podpisy obaj dyrektorowie, lub dyrektor i jeden z zastępców;

4. że drugim dyrektorem wybrano p. Władysława Kaniewskiego, urzędnika król. stoł. miasta Lwowa.

(Uchwała z dnia 12. sierpnia 1893 l. 38.354).

Zmiany w Dyrekcji:

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy zawiadamia, że przy firmie „Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek w Andrychowie z nieograniczoną poręką“ na dniu 27. lipca 1893 na stronie 14 pod poz. 4/2 w rejestrze dla stowarzyszeń zarobk. i gospodar. wpisał, iż na walnem zgromadzeniu Stowarzyszenia z d. 18. czerwca 1893 wybrani zostali w myśl przepisu §. 5. statutu obowiązującego w skład Dyrekcji na przeciąg lat trzech Juliusz Iszaeli jako dyrektorem kontrolorem, Franciszek Zahradnik dyrektorem kasyerem i Franciszek Szczerski dyrektorem referentem wszyscy w Andrychowie zamieszkali, zaś zastępcami dyrektorów na przeciąg trzech lat wybrani zostali: p. Maciej Cholewka z Inwałdu, p. Herman Enoch z Andryhowa i p. Józef Jasiński z Andryhowa.

(Uchwała z dnia 5. sierpnia 1893. l. 4.966).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Bełzie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ uwidoczniło, że na odbytem dnia 11. kwietnia 1892 walnem zgromadzeniu członków tegoż Towarzystwa wybrani zostali ponownie na dalsze trzechlecie na drugiego dyrektora i kasyera Adolf Gross, a na trzeciego dyrektora i kontrolora Eustachy Jachimecki, zaś na zastępcę trzeciego dyrektora nowy członek Teodozy Pelewicz, a na nadzwyczajnem walnem zgromadzeniu tegoż Towarzystwa w dniu 28. listopada 1892 odbytem, w miejsce zmarłego członka dyrekcji Platona Paślowskiego ks. Leon Kałkowski jako pierwszy dyrektor, a Walenty Dziedzic jako jego zastępca.

(Uchwała z dnia 29. lipca 1893 l. 35.827).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Tarnopolu ogłasza, że wpisano do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Borszczowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“, iż na walnem zgromadzeniu tegoż Towarzystwa w dniu 22. marca 1893 odbytem wybrany został na przeciąg dalszych lat trzech rzeczonoego Towarzystwa dyrektorem Karol Sękowski, kasyerem Bazyl Drozdowski, kontrolorem Michał Zieliński, zastępcą dyrektora Jakób Duniak, zastępcą kasyera Jan Świdziński, a zastępcą kontrolora Albin Monne wszyscy w Borszczowie zamieszkali.

(Uchwała z dnia 8. lipca 1893 l. 10.098).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie podaje niniejszem do wiadomości, iż dnia 25. kwietnia

1891 wpisano do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy już istniejącej firmie: „Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemna pomoc“ w Dobczycach z poręką nieograniczoną“ w sądzie zapisano, iż na ogólnem walnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia dnia 11. marca 1893 odbytem, w miejsce ustępujących 3 członków i 2 zastępców członków Dyrekcji wybrani zostali Dyrektorami pp. Ludwik Paszkowski, Ksawery Mikucki i Stefan Michalski, zaś zastępcami Dyrektorów pp. Tomasz Wątarek i Antoni Kański wszyscy w Dobczycach zamieszkali, którzy firmę stowarzyszenia w ten sposób podpisywać będą, iż pod wyciśniętą stampilią powyższą firmę tegoż stowarzyszenia „Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemna pomoc“ w Dobczycach z poręką nieograniczoną w sądzie zapisane dwóch z Dyrektorów, lub jeden Dyrektor i jeden zastępca swoje nazwisko, a zastępcy dyrektorów obok nazwiska i swoje imię podpiszą.

(Uchwała z dnia 28. kwietnia 1893 l. 11.747).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Złoczowie ogłasza, iż w swych rejestrach spółek zarobkowych i gospodarczych dnia 13. lipca 1893 wpisał przy firmie: „Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Kamionce str., stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ że na walnem zgromadzeniu członków tego Towarzystwa odbytem na dniu 28 kwietnia 1893 wybrani zostali, w myśl przepisów §. 4. statutu obowiązującego w skład Dyrekcji Wny ks. Michał Cegielski z Kamionki str., Stanisław hr. Badeni z Radziechowa, Adam Thulie z Rzepniowa jako dyrektorowie, zaś Wny Stanisław Jodłowski, Zygmunt Lewicki i Jan Szawłowski w Kamionce str. zamieszkali jako zastępcy dyrektorów.

(Uchwała z dnia 22. lipca 1893 l. 5.176).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie ogłasza, iż dnia 1. czerwca 1893 wpisano w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Krzeszowicach, stowarzyszenie zarejestrowane z odpowiedzialnością ograniczoną“:

1. iż uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 11. kwietnia 1892 na wniosek Rady nadzorczej z dnia 19. marca 1892 Dyrektor pierwszy Jan Walkowski ponownie na tę godność wybrany został;

2. iż uchwałą Rady nadzorczej z dnia 16. marca 1891 w miejsce byłego Dyrektora kasyera Juliana Etgensa, Bronisław Janicki Dyrektorem kasyerem wybrany został;

3. że uchwałą Rady nadzorczej z 16 marca 1891 w miejsce Juliana Etgensa, który na miejsce Józefa Majewskiego dyrektorem zastępcą wybrany został, następnie zrezygnował, Franciszek Brzyk dyrektorem zastępcą wy-

brany został, w obec czego skład Dyrekcyi obecnie stanowią;

1. Jan Walkowski dyrektor pierwszy;
2. Bronisław Janicki dyrektor kasyer;
3. Franciszek Brzyk dyrektor zastępca;

4. że uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 11. kwietnia 1892 zmieniono treść §. 13. statutu i uczyniono dodatek do §. 29. statutu w sposób w tej uchwale oznaczony wreszcie;

5. że firmę stowarzyszenia podpisywać będą wspólnie dwaj dyrektorowie w ten sposób, iż pod wyciśniętą stampilią firmą podpisy swe „J. Walkowski“ i „B. Janicki“ umieszczają.

(Uchwała z dnia 9. czerwca 1893 l. 18.391).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Jaśle, poleca wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Pierwsze galicyjskie Towarzystwo dla krajowego przemysłu tkackiego, zarejestrowane z ograniczoną poręką“, że na czternastym posiedzeniu Rady zawiadowczej w dniu 18. maja 1893 we Lwowie odbytem, w miejsce ustępującego Wenantego Szydłowskiego, dyrektorem tego Towarzystwa obranym został Jan Marański i firmę Towarzystwa jako dyrektor od dnia 1. lipca 1893 podpisywać będzie.

(Uchwała z dnia 29. lipca 1893 l. 4.322).

C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo krajowego wyrobu obuwia we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ uwidoczniiono, że Wojciech Łucyna przestał być członkiem Dyrekcyi tego Towarzystwa.

(Uchwała z dnia 4. marca 1893 l. 9.902).

C. k. Sąd obwodowy jako handlowy w Rzeszowie zarządza na skutek prośby Towarzystwa kredytowego i oszczędności w Rzeszowie de praes. 4. lipca 1893 l. 5.890 wpisanie na dniu dzisiejszym w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy zarejestrowanej firmie: „Towarzystwo kredytowe i oszczędności w Rzeszowie, stowarzyszenie z ograniczoną poręką“, że Rada nadzorcza tegoż Towarzystwa na posiedzeniu w dniu 3. lipca 1893 odbytem, jednomyślną uchwałą w dniu tym wydaną, usunęła prowizorycznie ze składu Dyrekcyi Markusa Mozesa i w jego miejsce zamianowała zastępcą Dyrektora p. Nathanego Kahanego z Rzeszowa, a to, aż do zatwierdzenia uchwały przez najbliższe walne zgromadzenie.

(Uchwała z dnia 3. sierpnia 1893 l. 5.976).

Samborski c. k. Sąd obwodowy jako handlowy ogłasza, że w rejestrze stowarzyszeń wpisał przy firmie „Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu staromiejskiego, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ że na ogólnem zgromadzeniu człon-

ków Towarzystwa zaliczkowego dla powiatu staromiejskiego z dnia 21. maja 1893 wybrani zostali dr. Stanisław Balicki lekarz powiatowy w Staremmieście dyrektorem, Wilhelm Piotrowski c. k. geometra ewidencyjny w Staremmieście kontrolorem, Andrzej Batycki kierownik szkoły ludowej w Staremmieście kasyerem.

(Uchwała z dnia 8. lipca 1893 l. 6.460).

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1892.

53. Sokal. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 5.704·32. Straty: z rachunku kosztów administracji 3.345·99, z rachunku urządzenia i ruchomości 25—, do rachunku bilansu: saldo za rok 1892 2.333·33; razem 5.704·32. b) *Bilans.* Stan bierny: udziały 20.847·57, wkładki oszczędności 98.292·54, długi towarzystwa 19.000—, odsetki na rok 1893 pobrane 737·89, fundusz rezerwowy 6.929·36, fundusz możł. strat „włóć.“ 942·07, fundusz możliwych strat 1.108·71, fundusz budowy własnego domu 3.707·83, rezerwa podatkowa 199·42, czysty zysk 2.333·33; razem 154.098·72. Stan czynny: gotówka 4.236·68, pożyczki 130.828·34; bank kraj. rachunek dotacji 2.912·85, bank kraj. rachunek kaucyi 900—, odsetki na r. 1893 zapłacone 243·75, odsetki po koniec r. 1892 zaległe 2.967·44, koszta administr. zapas 120—, urządzenie i ruchomości 225·06, zaliczki procesowe 1.004·55, efekta 7.960·17, nieruchomości 15·40, rachunek różnych 68—, własna realność 2.616·48, razem 154.098·72.

54. Radziechów. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 8.172·57. Straty: z rachunku kosztów administracji i podatków 4.503·84, z rachunku nieruchomości i administracji domu 90·76, do rachunku bilansu: saldo na r. 1892 3.577·97; razem 8.172·57. b) *Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 44.534·80, z rachunku funduszu rezerwowego 13.446—, z rachunku wkładek oszczędn. 148.355·47, z rachunku odset. naprzód pobr. 3.019·25, zysk za rok 1892 3.577·97; razem 212.933·49. Stan czynny: z rachunku pożyczek 189.987·86, z rachunku nieruchomości 10.000—, z rachunku kosztów procesowych 1.165·83, z rachunku banku krajowego 7.973·97, gotówka z 31. grudnia 1892 3.805·83; razem 212.933·49.

55. Mościska. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 5.517·25, z rachunku kosztów zaliczek procesowych 9·72; razem 5.526·97. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 33·70, z rachunku kosztów administracji

i podatków 3.213·81, z rachunku kosztów nieruchomości 175·77, z rachunku kosztów zaliczek procesowych 7·27, do rachunku bilansu: saldo za r. 1892 2.096·42; razem 5.526·97. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 22.712·37, z rachunku wkładów na rachunek bieżący 75.399·18, z rachunku długów zaciągniętych 20.686·—, z rachunku odsetek (naprzód pobr.) 1.013·82, z rachunku funduszu rezerwowego 10.079·40, z rachunku administracji 47·65, z rachunku zaliczek procesowych 69·70, z rachunku funduszu na pokr. strat 293·61, z rachunku banku krajowego 1.147·66, z rachunku strat i zysków 2.096·42; razem 133.545·81. Stan czynny: z rachunku pożyczek 113.297·24, z rachunku odsetek naprzód zapłać. 172·12, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 3.278·23, z rachunku kosztów ruchomości 303·30, z rachunku administracji 533·75, z rachunku nieruchomości 11.787·96, z rachunku zaliczek procesowych 1.302·28, z rachunku lokacji 592·50, z rachunku kasy 2.278·43; razem 133.545·81.

56. Lwów. Towarzystwo wzajemnego kredytu.

a) Rachunek strat i zysków. Zyski: z rachunku odsetek 5.737·74. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 51·41, z rachunku kosztów administracji i podatków 1.896·80, do rachunku bilansu: saldo za r. 1892 3.789·53; razem 5.737·74. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 37.799·89, z rachunku wkładów na rachunek bież. 34.254·21, z rachunku długów zaciągniętych 28.252·10, z rachunku odsetek (naprzód pobran.) 884·38, z rachunku funduszu rezerwowego ogóln. 2.542·42, z rachunku specjalnego funduszu rezerw. 152·15, z rachunku zysku z r. 1891 3·19, z rachunku odsetek dłużnych 799·93, z rachunku strat i zysków 3.789·53; razem 108.477·80. Stan czynny: z rachunku pożyczek 100.583·94, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 153·69, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 1.514·54, z rachunku kosztów ruchomości 205·59, z rachunku zaliczek procesowych 1.508·70, z rachunku kasy 4.511·34; razem 108.477·80.

57. Kulików. Kasa zaliczkowa „Nadzieja“.

a) Rachunek strat i zysków. Zyski: z rachunku odsetek 1.498·90, z rachunku kosztów nieruchomości 55·—; razem 1.553·90. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 27·40, z rachunku kosztów strat i zysków z r. 1892 1.020·45, do rachunku bilansu: saldo za rok 1893 506·05; razem 1.553·90. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 9.036·55, z rachunku wkładów na rach. bież. 7.166·95, z rachunku długów zaciągniętych 16.100·—, z rachunku odsetek (naprzód pobr.) 641·70, z rachunku funduszu rezerwowego 1.694·59, z rachunku funduszu strat 224·50, z rachunku czystego zysku 506·05; razem 35.370·34. Stan czynny: z rachunku pożyczek 29.466·20, z rachunku odsetek naprzód zapłać. 119·26, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 1.384·17, z ra-

chunku kosztów ruchomości 246·91, z rachunku nieruchomości 1.285·01, z rachunku zaliczek procesowych 488·54, z rachunku lokacji 1.013·22, z rachunku kasy 1.367·03; razem 35.370·34.

58. Kałusz. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 3.880·78, z rachunku kosztów nieruchomości 122·97, z rachunku strat i zysków z r. 1891 25·90; razem 4.029·65. Straty: z rachunku kosztów urządzenia i ruchomości 25·27, z rachunku kosztów administracji i podatków 2.343·84, z rachunku kosztów nieruchomości 200·—, do rachunku bilansu: saldo za rok 1892 1.460·54; razem 4.029·65. *b) Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 20.597·87, z rachunku wkładów na rachunek bieżący 29.020·46, z rachunku długów zaciągniętych 28.173·—, z rachunku procentów naprzód popranych 395·16, z rachunku funduszu rezerwowego 3.799·96, z rachunku zysku z roku 1891 15·—, z rachunku rezerwy strat 465·13, z rachunku strat i zysków 1.460·54; razem 84.927·12. Stan czynny: z rachunku pożyczek 74.121·66, z rachunku procentów naprzód zapłaconych 201·37, z rachunku procentów zaległych 3.258·29, z rachunku kosztów ruchomości 227·36, z rachunku administracji 100·—, z rachunku nieruchomości 2.918·50, z rachunku zaliczek procesowych 716·20, z rachunku lokacji 32·50, z rachunku kasy 3.351·12; razem 84.927·12.

59. Brzesko. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Dochody: z rachunku procentów 8.808·13. Rozchody: z rachunku inwentarza 35·—, z rachunku kosztów administracji 3.183·95, z rachunku podatków 745·24, do rachunku bilansu jako zysk 4.843·94; razem 8.808·13. *b) Bilans.* Stan czynny: rachunek kasy 3.834·62, rachunek pożyczek na weksle i skrypta 198.136·52, rachunek zaległych odsetek 2.523·14, rachunek nadpłaconych 125·20, rachunek walorów 3.109·55, rachunek inwentarza 318·—, rachunek kosztów prawnych 682·63, rachunek własnych realności 193·38, rachunek zaliczek 80·—, rachunek kanku kraj. 6·57; razem 209.009·61. Stan bierny: rachunek udziałów 59.803·17, rachunek wkładów oszczędności 97.913·60, rachunek reeskontu 28.780·—, rachunek procentów za rok 1893 2.143·22, rachunek funduszu rezerwowego 14.361·87, rachunek funduszu strat 1.163·81, rachunek zysków i strat (zysk) 4.843·94; razem 209.009·61.

60. Łańcut. Towarzystwo zaliczkowe. *Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 56.938·24, z rachunku fund. rezerw. 27.097·01, z rachunku wkładów oszczędn. 388.959·96, z rachunku wierzycieli 108.605·—, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 1.626·40, z rachunku depozytów 654·85, z rachunku banku krajowego 1.297·77, rezerwa strat 550·—, rezerwa podatkowa 450·—, fundusz dla podupadłych członków 290·39, z rachunku strat i zysków zysk za r. 1892 4.178·86; razem

590.648.48. Stan czynny: z rachunku pożyczek na skrypta i weksle 525.014.85, z rachunku odsetek zaległych 12.787.—, z rachunku odsetek naprzód zapłaconych 711.34, z rachunku lokacji gotówki 7.890.40, z rachunku nieruchomości 12.231.52, z rachunku różnych (bieżące) 3.799.49, z rachunku zaliczek adwokata 97.90, z rachunku zaliczek procesowych 5.163.26, z rachunku kosztów ruchomości 1.230.46, z rachunku kosztów administr. zaliczki na płace zapas druków 753.50, zaliczka na lokal 400.—, papiery wartościowe funduszu rezerwowego 13.164.64, fundusz dla podupadłych członków 290.39, stan kasy 31. grudnia 1892 w Łańcucie 6.417.—, w Agencji Leżajsk 696.73; razem 590.648.48.

61. Stary Sącz. Towarzystwo zaliczkowe. Bilans. Stan czynny: gotówka z dniem 31. grudnia 1892 2.356.11, pożyczki udzielone z końcem r. 1892 74.594.20, kosztta urzędzenia 100.—; razem 77.050.31. Stan bierny: wkładki na rachunek bieżący 48.476.19, fundusz zapasowy 3.300.—, udziały członków 22.173.88, czysty zysk 1.848.87, procenta przeniesione na rok 1893 1.251.37; razem 77.050.31.

62. Krosno. Towarzystwo zaliczkowe. Bilans Stan bierny: z rachunku udziałów 54.906.43, z rachunku wkładek na rach. bieżący 220.988.44, z rachunku odsetek naprzód pobranych 2.181.55, z rachunku funduszu rezerwowego 21.224.39, z rachunku osobnej rezerwy 5.781.65, z rachunku banku krajowego 1.304.81, z rachunku strat i zysków 4.654; razem 311.041.40. Stan czynny: z rachunku pożyczek 280.785.60, z rachunku kosztów ruchomości 186.21, z rachunku kosztów nieruchomości 1.723.09, z rachunku zaliczek procesowych 1.269.90, z rachunku lokacji fund. rezerwowego 20.986.39, z rachunku kasy 6.090.21; razem 311.041.40.

63. Żółkiew. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 4.387.84, z rachunku strat i zysków z roku 1892 15.75; razem 4.403.59. Straty: z rachunku kosztów urzędzenia i ruchomości 23.34, z rachunku administracji i podatków 3061.99, do rachunku bilansu: saldo za r. 1892 1.318.26; razem 4.403.59. b) *Bilans.* Stan bierny: z rachunku udziałów 15.636.26, z rachunku wkładek na rachunek bieżący 44.989.94, z rachunku długów zaciągniętych 43.375.—, z rachunku odsetek naprzód pobr. 1.006.40, z rachunku funduszu rezerwowego 18.471.88, z rachunku banku krajowego 1.101.35, z rachunku strat i zysków 1.318.26; razem 125.899.09. Stan czynny: z rachunku pożyczek 84.425.83, z rachunku odsetek naprzód zapł. 538.80, z rachunku odsetek zaległych (zwłoki) 5.155.38, z rachunków kosztów ruchomości 210.03, z rachunku administracji 100.—, z rachunku banku włościańskiego 22.999.67, z rachunku zaliczek procesowych 1.453.12, z rachunku lokacji 7.415.24, z rachunku kasy 3.601.02; razem 125.899.09.

64. Dębica. Towarzystwo wzajemnego kredytu. a) *Rachunek strat i zysków.* Stan czynny: koszta administracyjne w roku 1892 997.74, zysk 2.725.59; razem 3.723.33. Stan bierny: uzyskana nadwyżka % w roku 1892 3.723.33. *Bilans.* Stan czynny: kasa 4.752.77, weksle w portefeuille 115.571.—, pożyczki na skrypta 28.419.—, pożyczki na hipotekę 1.782.25, zaliczki procesowe 91.65; razem 150.616.67. Stan bierny: udziały członków 205.40.—, wkładki na rok bieżący 104.970.37, reeskont weksli 12.955.—, dywidenda 1.056.71, fundusz rezerwowy 3.591.93, reporta bierne 4.777.07, zysk w r. 1892 2.725.59; razem 150.616.67.

OGŁOSZENIA.

Broszurowane komplety „ZWIĄZKU“

są do nabycia w Administracji:

Rok 1874 cena 5 zł. (jest jeszcze tylko kilka egzemplarzy).

Rok 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880 i 1881 cena Rocznika 2 zł.

Rok 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891 i 1892 cena Rocznika 3 zł.

Luźne nra z lat ubiegłych dla uzupełnienia kompletów, na żądanie posyłamy P. T. prenumeratorom gratis.

EKONOMISTA POLSKI

pismo miesięczne

wychodzi we Lwowie w objętości 7—8 arkuszy

rok czwarty

pod Redakcją Komitetu, w skład którego wchodzi:

Roman Gostkowski, Witołd Lewicki, Teofil Merunowicz, Jan Pawlikowski, Tadeusz Romanowicz, Tadeusz Rutowski, Leon Syroczyński, Stanisław Szczepanowski, Franciszek Zima.

Cena prenumeraty na r. 1893:

W Państwie Austryackiem . . .	kwartalnie 3 zł.
W Król. Polskiem i Cesarstwie . . .	„ 3 rs.
W W. Ks. Pozn., Szląsku i Prus. Zach. „	6 mk.

Ogłoszenia przyjmuje administracja podług umowy.

Adres Redakcyi: Lwów, Teatralna 5. (Dr. Witołd Lewicki).

Adres Administracyi: Lwów, plac Bernardyński 7. (Jan Amborski).

POWIATOWE TOWARZYSTWO HANDLOWE

W Stanisławowie

ulica Sapieżyńska liczbą 10.

Stowarzyszenie z ograniczoną poręką w sądzie zapisane.

1. Kupuje i sprzedaje surowce, towary, jakoteż wyroby przemysłu krajowego na własny rachunek i w sposób komisyjny;

2. zajmuje się dostawami dla skarbu państwa, skarbu wojkowego, dla powiatów i gmin, niemniej dla osób prywatnych, firm krajowych i zagranicznych — czy to na rachunek własny, czy w spółce, lub na rachunek osób trzecich;

3. utrzymuje biuro spedycyjne i informacyjne kupieckie, pośredniczy i udziela wskazówek w sprawach handlowych, cłowych i taryfowych;

4. udziela zaliczki na produkta i towary oddane w komis, i pomaga kredytem i towarami do zakładania sklepów.

— Ceny niższe o 15% —

TOWARZYSTWO POWROŹNICZE

w Radymnie

Stowarzyszenie zarejestrowane z poręką ograniczoną i subwenc. przez Wys. Wydział kr. we Lwowie

poleca swoje

wyroby powroźnicze i sieciarskie

tudzież

pasy do maszyn, liny kafarowe i promowe,
gurty do wybijania wózków, chodniki na
korytarze i t. p.

Wszelkie wyroby ozdobne, jako to: nakrycia salonne na stół, firanki do okien, siatki do łóżek dzieciennych, torebki myśliwskie, hamaki, sieci do polowania, sieci na konie od much i śniegu itd. wykonywane bywają starannie na osobne zamówienie.

Towarzystwo posiada swe składy komisowe:

we Lwowie: Centralny Bazar krajowy; w Przemysłu: Bazar im. Zybkiewicza; w Stanisławowie: Bazar powiatowego Towarzystwa handlowego; w Łańcucie: Towarzystwo produkcyjne i handlowe; w Dębicy: Towarzystwo handlowe; w Tarnowie: Handel p. Antoniego Świdarskiego.

— Cenniki gratis i franco. —

DYREKCJA:

Ks. Leon Pastor.

Marceli Siechowski.

Wspierajmy przemysł krajowy!

Gal. akc. Towarzystwa Handlowego
CENTRALNY

BAZAR KRAJOWY

i nieustająca

wystawa przemysłowa
we Lwowie

ul. Karola Ludwika l. 5., (dom p. Stromengera)

jednocześnie wszystkie

Wyroby przemysłu krajowego: domowego,
rękodzielniczego i fabrycznego

jako to:

szkół i spółek tkackich w Krośnie, Korczy-
nie, Glinianach, Łańcucie i Kossowie: tka-
ckie, sukiennicze, koszykarskie i powroźni-
cze, ceramiczne skórzane i koronkarskie,

na to:

rzeźby, ornaty, krajowe wyroby ze srebra
chińskiego (platerowane), meble, kilimy,
wszelką galanterię i rzeczy zbytkowne.

Wspierajmy przemysł krajowy!

Na wzór Czechów i Węgrów kupujemy tylko wyroby krajowe!

Magazyny otwarte oprócz świąt, codz. od 8. rano do 8. wiecz.

POWIATOWE

TOWARZYSTWO HANDLOWE

we Lwowie

stowarzyszenie zarejestrowane z ogr. poręką

ul. Pańska l. 21. dom Rady powiatowej lwowskiej

utrzymuje na składzie

i sprzedaje po najtańszych cenach:

Sól warzonką od Wydziału krajowego. — Sól
kamienną dla bydła w kawałkach i mie-
loną. — Smarowidła do wozów. — Oleje do
maszyn (Ragusa). — Nafta l. niezapalna do
oświetlenia (tylko na beczki). — Nawozy sztuc-
czne. — Papiery i przybory do pisania dla
szkół ludowych. — Wszelkie towary korzen-
ne, wiktuały i wina dla sklepików wiejskich.

Wszystkie towary najlepszej jakości.

Zajmuje się również zakładaniem i urządza-
niem sklepów wiejskich. — Wszelkich obja-
śnień udziela Dyrekcja ustnie w godzinach
przedpołudniowych albo listownie.